

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 171

(Prot. Nr.68, 3.§)

2007. gada 12.decembrī

Par tirgus dalībnieku apvienošanos

Lieta Nr.2395/07/06/31

Par SIA „MAXIMA Latvija” un SIA „Allied Professional Property” apvienošanos

Konkurences padome 01.10.2007. saņēma ziņojumu par SIA „MAXIMA Latvija” (turpmāk tekstā – MAXIMA) un SIA „Allied Professional Property” apvienošanos (turpmāk – Ziņojums), kura notiks MAXIMA pērkot SIA ” Allied Professional Property” kapitāla daļas.

Iepazīstoties ar Ziņojumā sniegto informāciju, Konkurences padome secina, ka Ziņojums atbilst Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr.897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos” (turpmāk – Noteikumi) pielikumā noteiktajām prasībām un ir uzskatāms par pilnīgu no 01.10.2007.

Pamatojoties uz Konkurences likuma 16.panta pirmo daļu Konkurences padome 31.10.2007. pieņēma lēmumu par papildu izpēti uzsākšanu.

SIA „MAXIMA Latvija” 29.11.2000. ir reģistrēta komercreģistrā ar reģ. Nr.4000350643. Juridiskā adrese: „Abrās”, Ķekavas pagasts, Rīgas rajons, LV – 2111.

SIA „Allied Professional Property” ir reģistrēta komercreģistrā ar reģ. Nr.40003463730. Juridiskā adrese: „Abrās” Ķekavas pagasts, Rīgas rajons, LV – 2111.

Izvērtējot Ziņojumā ietverto un Konkurences padomes rīcībā esošo informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju MAXIMA pieder pie uzņēmumu grupas, kas ir lielākais mazumtirdzniecības tīkla operators Baltijas valstīs. MAXIMA ir viens no Lietuvas uzņēmuma UAB „Vilniaus Prekyba” koncerna uzņēmumiem. MAXIMA pamata darbības veids ir pārtikas un plaša patēriņa preču mazumtirdzniecība „MAXIMA X”, „MAXIMA XX” un „MAXIMA XXX” formāta veikalos. Bez tam papildus mazumtirdzniecībai MAXIMA Latvijā sniedz arī ar saviem mazumtirdzniecības veikalos un izdodamajiem reklāmas izdevumiem saistītus reklāmas un mārketinga pakalpojumus

trešajām personām, kā arī iznomā savā īpašumā esošo tirdzniecības centru telpas dažādiem citiem tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas uzņēmumiem.

2. SIA „Allied Professional Property” darbības veidi saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju ir nekustamā īpašuma (tirdzniecības centra telpu) iznomāšana. Uz Ziņojuma iesniegšanas dienu 50% no SIA „Allied Professional Property” pamatkapitāla pieder fiziskai personai I.Jostam un 50% no sabiedrības pamatkapitāla pieder otrai fiziskai personai – J.Lauskim. SIA „Allied Professional Property” uz Ziņojuma iesniegšanas brīdi īsteno izšķirošu ietekmi pār meitas uzņēmumu SIA „Allied Professional Fund”, kas nodarbojas ar sava nekustamā īpašuma Melnsila ielā 22 iznomāšanu.

3. MAXIMA kapitāla daļas pilnībā pieder SIA „VP Group Latvia”. Savukārt Lietuvā reģistrētā sabiedrība MAXIMA LT UAB īsteno izšķirošu ietekmi ar 100% piederošām kapitāla daļām pār SIA „VP Group Latvia”. Lietuvas sabiedrība UAB „Vilniaus Prekyba” ar 100% piederošām kapitāla daļām realizē izšķirošo ietekmi pār MAXIMA LT UAB. Tādējādi MAXIMA un tās meitas uzņēmums ietilpst vienā grupā (kā viens tirgus dalībnieks) ar UAB „Vilniaus Prekyba” un tās meitas sabiedrībām.

UAB „Vilniaus prekyba” īsteno izšķirošo ietekmi ar tai piederošām 100% kapitāla daļām pār Lietuvas sabiedrībām UAB „MAXIMA LT”, UAB „AKROPOLIS”, UAB „EVA grupe” un UAB „EUROVAISTINE”.

UAB „Vilniaus Prekyba” atsevišķi nav bijis apgrozījums no preču un pakalpojumu sniegšanas Latvijas teritorijā 2006.gadā. UAB „Vilniaus Prekyba” kapitāla daļu turētāji ir Lietuvas pilsoņi un neviens no viņiem 2006.gadā nav veicis saimniecisko darbību Latvijas teritorijā.

MAXIMA savukārt īsteno izšķirošo ietekmi ar 100% piederošām kapitāla daļām pār:

- SIA „Skandi krasts”, kuras saimnieciskā darbība ir saistīta ar nekustamā īpašuma mērķprojektiem, sava nekustamā īpašuma izīrēšana un iznomāšana;
- SIA „Tirdzniecības centrs „Mūkusala””, kura saimnieciskā darbība ir saistīta ar nekustamā īpašuma (tirdzniecības centra telpu) iznomāšana;
- SIA „Mahrix”, kura pati par sevi komercdarbību nav veikusi, bet tai pieder nekustamais īpašums.

UAB „AKROPOLIS” īsteno izšķirošo ietekmi ar 100% piederošām kapitāla daļām pār:

- 1) SIA „Rīgas Akropole”;
- 2) SIA „NDX Projekti”;
- 3) Lietuvas sabiedrību UAB „Delano”, kurai savukārt ir izšķiroša ietekme ar 100% piederošām kapitāla daļām pār SIA „Eiropica”.

UAB „EVA grupe” īsteno izšķirošo ietekmi ar 100% piederošajām kapitāla daļām pār UAB „AIBES MAŽMENA”, kura savukārt īsteno izšķirošu ietekmi ar 85% piederošām kapitāla daļām pār SIA „Latvijas Tirgotāju Kooperācija AIBE”, kas savukārt īsteno izšķirošu ietekmi ar 100% piederošajām kapitāla daļām pār SIA „AIBE Loģistika”.

UAB „EUROVAISTINE” īsteno izšķirošo ietekmi ar 100% piederošajām kapitāla daļām pār SIA „Eiroaptieka”. Savukārt SIA „Eiroaptieka” īsteno izšķirošo ietekmi 23 komercsabiedrībās, kuras veic zāļu realizāciju aptiekās Latvijā.

4. (*)

5. Saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto, tirgus dalībnieku apvienošanās ir „tāds stāvoklis (...), kad viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst

(...) tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku vai citiem tirgus dalībniekiem”. Apvienošanās īstenošanas rezultātā MAXIMA iegūs tiešu izšķirošu ietekmi SIA „Allied Professional Property”. Tātad SIA „Allied Professional Property” visu kapitāla daļu iegūšana ir uzskatāma par apvienošanas Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē. Līdz ar to MAXIMA un SIA „Allied Professional Property” ir uzskatāmas par apvienošanās dalībniekiem.

6. Konkurences likuma 15.panta otrajā daļā noteikts, ka: „Tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei par to ziņojumu saskaņā ar šā likuma 16.pantu, ja pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

1) apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā ir bijis ne mazāks kā 25 miljoni latu;

2) apvienošanā iesaistīto tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus.”

Apvienošanās dalībnieku kopējo apgrozījumu nosaka saskaņā ar Noteikumu IV sadaļu „Apgrozījuma aprēķināšana”.

MAXIMA neto apgrozījums 2006.gadā bija LVL 290 732 254. MAXIMA meitas uzņēmuma SIA „Skandi Krasts” neto apgrozījums 2006.gadā bija LVL 16 343. Ievērojot MAXIMA saistību ar citām kapitālsabiedrībām Latvijā Konkurences likuma 1.panta 2. un 9.punkta izpratnē, MAXIMA kopējais apgrozījums Latvijā, kas aprēķināts saskaņā ar Noteikumu 13.punkta prasībām 2006.gadā bija LVL 299 997 8569.

SIA „Allied Professional Property” neto apgrozījums 2006.gadā bija LVL 116 752. SIA „Allied Professional Property” meitas uzņēmuma SIA „Allied Professional Fund” neto apgrozījums 2006.gadā bija LVL 1 195, ko veidoja telpu nomas darījumi ar SIA „Allied Professional Property”. Ievērojot SIA „Allied Professional Property” saistību ar citām kapitālsabiedrībām Latvijā Konkurences likuma 1.panta 2. un 9.punkta izpratnē, SIA „Allied Professional Property” kopējais apgrozījums Latvijā, kas aprēķināts saskaņā ar Noteikumu 13.punkta prasībām 2006.gadā bija LVL 116 752.

Līdz ar to izpildās Konkurences likuma 15.panta otrās daļas 1.punktā paredzētais kritērijs, un MAXIMA pirms apvienošanās bija pienākums iesniegt Ziņojumu par apvienošanas Konkurences padomē.

7. Konkrētais tirgus

Konkrētais preču tirgus – ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības tirgus lielveikalu vidē

Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 5.punktu, konkrētais preces tirgus, kurš tiek ietekmēts apvienošanās sakarā, ir *ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības tirgus lielveikalu vidē*, kur darbojas tikai viens no apvienošanās dalībniekiem – MAXIMA.

Konkurences padome, ņemot vērā Ziņojumā sniegto informāciju un vadoties no iepriekš izvērtētajām līdzīgām apvienošanās lietām, kurās tika secināts, ka patērētāju rīcību, iegādājoties ikdienā nepieciešamās preces (konkrētajās lietās tas bija attiecināts uz zālēm¹), nosaka tirdzniecības vietas pieejamības ērtums un tuvums. Minēto preču iegāde notiek tajās vietās, kur norisinās patērētāju galvenās aktivitātes (mājas, darbavietas tuvums). Vienlaicīgi tika ņemtas vērā vairākās Eiropas Komisijas lietās noteiktās pieejas, piemēram, lietā COMP/M.3464-Kesko/ICA/JV, kas ļāva izdarīt secinājumu, ka ģeogrāfiskais tirgus esošajā saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 3.punktu esošajā gadījumā varētu būt nosakāms kā

¹ Konkurences padomes 30.12.2007. lēmums Nr.90 Par tirgus dalībnieku apvienošanas. Par SIA „Hansa Pharma” un SIA „Sirova” ziņojumu par apvienošanas, 6.punktā, www.kp.gov.lv

teritorija, kas patērētājiem sasniedzama, braucot ar automašīnu aptuveni līdz 30 minūtēm. Tādējādi iespējams Rīgas pilsētas teritorija ir sadalāma vairākos konkrētajos tirgos. Konkurences padome secina, ka patērētāju rīcību, iegādājoties ikdienas patēriņa preces, nosaka lielveikala pieejamības ērtums un tuvums.

Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības tirgū lielveikalu vidē

Ziņojumā norādīts, ka ģeogrāfiskais tirgus ir Rīgas pilsētas teritorija Āgenskalna priežu rajonā, ko ierobežo Slokas, Kalnciema, Kuldīgas ielas un dzelzceļa līnija gar Tapešu ielu. Apvienošanās dalībnieku norādītajā tirgū no lielveikalu ķēdēm savus veikalus ir izvietojušas SIA „RIMI Latvia” zemo cenu veikalu Supernetto Kalnciema ielā 31, SIA „Tirgotāju kooperācija „AIBE”” mazumtirdzniecības tīkla dalībnieka veikalu Kuldīgas ielā 32. Vēl norādītajā ģeogrāfiskajā teritorijā darbojas SIA „Fomora” pārtikas veikals, kā arī Melnsila ielā 21 esošais pārtikas veikals. Vienlaicīgi Konkurences padome vēlētos norādīt, ka apvienošanās darījuma rezultātā no konkrētā tirgus izies SIA „Fomora”, ko apstiprina arī SIA „Maxima Latvija” 20.11.2007. vēstulē Nr.532 minētais, ka SIA „Fomora” atrodas starp tām komercsabiedrībām, ar kurām SIA „Maxima Latvija” plāno izbeigt nomas attiecības pēc apvienošanās darījuma īstenošanas. Apvienošanās dalībnieki norādot ģeogrāfisko tirgu ikdienas patēriņa precēm paskaidro, ka „šo teritoriju ir salīdzinoši viegli un īsā laikā iespējams šķērsot kājām, bet no pārējām teritorijām to no trīs pusēm norobežo augstas intensitātes transporta maģistrāles un dzelzceļa līnija. No apkārtējiem rajoniem pircēju plūsma uz veikalu Melnsila ielā 22 būs ierobežota, jo pie veikala nav un nebūs pietiekams daudzums autostāvvietu”. Izvērtējot faktisko situāciju, Konkurences padome konstatē, ka ģeogrāfiskā teritorijā, ko ierobežo Slokas, Kalnciema, Kuldīgas ielas un dzelzceļa līnija gar Tapešu ielu atrodas ikdienas patēriņa preču veikali, kas piedāvātās produkcijas izvēles ziņā varētu tikt pielīdzināti Maxima X formāta veikaliem vai ir ar ierobežotākām izvēles iespējām. Līdz ar to var secināt, ka iedzīvotāji šajos veikalos var iegādāties galvenos ikdienas patēriņā nepieciešamos produktus. Lielbritānijas 2000.gada pārskatā par lielveikaliem – *pārskats par ikdienas patēriņa preču piedāvājumu no daudzējādiem veikaliem Lielbritānijā*² (Supermarkets: A report on the supply of groceries from multiple stores in the United Kingdom) ir noteikts, ka faktiski pastāv trīs veidi, kādos var tikt iezīmēta konkurētspēja starp savstarpējiem veikaliem : (1) nosakot vienādu rādiusu apkārt veikalam; (2) nosakot teritoriju, kas ir pasta indeksu zona; (3) nosakot teritoriju, kas ietver pārvietošanos ar automašīnu un nosakot braukšanas attālumu izsakot laika vienībās. Konkurences padome, izvērtējot faktisko situāciju un apdzīvotības blīvumu konkrētā definētā ģeogrāfiskajā tirgū, konstatē, ka konkrētajā gadījumā konkrētais ģeogrāfiskais tirgus var tikt izvērtēts, ņemot vērā Lielbritānijā noteikto pieeju ap katru veikalu veidojot vienāda attāluma rādiusus (m), kas ietver zonu, no kuras veikals iegūst tā tirdzniecībai atbilstošu (speciālu) proporciju. Veikalu rādiusu pārklāšanās esamībai potenciāli pastāv divas ietekmes uz patērētāju izvēli un konkurenci. Pirmkārt, daži pircēji var atrasties tieši pārklājumu segmentos, kas izveidojušies pārklājoties vairāku veikalu mikrorajoniem un tālab šiem pircējiem varētu pastāvēt plašākas izvēles iespējas. Otrkārt, individuālajiem veikaliem būtu nepieciešams ņemt vērā citu veikalu konkurences draudus, kuri neatrodas tā piekļūšanas zonā (mikrorajonā), bet kuru piekļūšanas zonas pārklājas. Izvērtējot papildus nosacījumus attiecībā uz ģeogrāfiskā tirgus definēšanu, Konkurences padome ir konstatējusi, ka minētajā reģionā, ko ierobežo Slokas, Kalnciema, Kuldīgas ielas un dzelzceļa līnija gar Tapešu ielu, ir salīdzinoši blīva apdzīvotība, ko izraisa apkārtnē koncentrējušās piecstāvu un četrstāvu mājas. Ņemot vērā faktisko situāciju un salīdzinoši attīstīto infrastruktūru, kas attiecas uz

² Oficiālā Lielbritānijas Konkurences komisijas mājas lapa – http://www.competition-commission.org.uk/rep_pub/reports/2000/fulltext/446c4.pdf

sabiedrisko transportu un tā pieejamību, Konkurences padome ir konstatējusi, ka iedzīvotāji, kas iepērkas minētajā konkrētajā teritorijā esošajos veikalos, izņemot SIA „RIMI Latvia” esošo zemo cenu veikalu „Supernetto” Kalnciema ielā 31, pārsvarā varētu būt vietējie iedzīvotāji, kas pārvietojas ar kājām vai sabiedrisko transportu. Pēc Konkurences padomes rīcībā esošās informācijas var pieņemt, ka galveno pircēju grupu minētā ģeogrāfiskā teritorijā veido patērētāji ar vidējiem ienākumiem. Pie konkrētā ģeogrāfiskā tirgus definēšanas svarīgs ir arī aspekts, ka patērētājiem pastāv „prāta barjeras”, kas nosaka, ka tie izvēlas tādus veikalus, lai nebūtu jāšķērso lielas auto maģistrāles, ūdensceļus. Ņemot vērā minēto, ka galvenie patērētāji norādītajā ģeogrāfiskajā teritorijā ir iedzīvotāji, kas dzīvo norādītajā teritorijā un pārsvarā pārvietojas uz iepirkšanās vietu kājām, tad Konkurences padome šajā gadījumā konkrēto ģeogrāfisko teritoriju šaurākās robežās sliecas noteikt kā teritoriju Rīgā, ko ierobežo Slokas, Kalnciema, Kuldīgas ielas un dzelzceļa līnija gar Tapešu ielu. Līdz ar to Konkurences padome konstatē, ka konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības tirgū lielveikalu vidē saimniecisko darbību līdz apvienošanās darījuma īstenošanai neveic neviens no apvienošanās dalībniekiem. (*)

Vienlaicīgi Konkurences padome konstatē, ka tā kā minētajā ģeogrāfiskajā teritorijā, ko ierobežo Slokas, Kalnciema, Kuldīgas ielas un dzelzceļa līnija gar Tapešu ielu, esošie ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības veikali sniedz salīdzinoši ierobežotu sortimentu un iedzīvotāji, kas pārvietojas ar automašīnām, vismaz reizi nedēļā iepērkas plašāka sortimenta veikalos. Ņemot vērā šo aspektu, Konkurences padome šajā gadījumā ģeogrāfisko teritoriju sliecas noteikt plašākās robežās - Pārdaugavas teritorija, ko ierobežo Slokas, Kalnciema, Kuldīgas ielas un dzelzceļa līnija gar Tapešu ielu, ko braucot ar automašīnu iespējams sasniegt laika periodā līdz 30 minūtēm.³

Konkurences padome, izvērtējot esošo situāciju, ir konstatējusi, ka konkrētajā plašākajā ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības tirgū lielveikalu vidē ģeogrāfiskajā teritorijā pastāv salīdzinoši blīvi koncentrēta apdzīvotība un šajā ģeogrāfiskajā teritorijā ir pārstāvētas gan SIA „Maxima Latvija”, SIA „RIMI Latvia”, ELVI grupas mazumtirdzniecības tīkls, SIA „Latvijas tirgotāju asociācija „AIBE””. Konkurences padome ir secinājusi, ka pastāv salīdzinoši nelielas iespējas, ka iedzīvotāji, kas pašreiz dzīvo un uzturas šaurākajā konkrētajā tirgū, mēro ceļu līdz Maxima X formāta veikalam, kas atrodas Dzirciema ielā 31, jo tā sortiments, salīdzinot ar Maxima XX un Maxima XXX formāta veikaliem, ir ierobežots un līdz ar to iedzīvotājs – kājāmgājējs, visticamāk izvēlēšies sev tuvāk esošo līdzīga sortimenta veikalu. Konkurences padome sliecas secināt, ka tā vietā, lai patērētājs, kas uzturas minētajā ģeogrāfiskajā teritorijā, braucot ar automašīnu drīzāk izvēlas ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības vietu, kas atrodas pa ceļam no darba uz mājām, t.i., plašāka sortimenta ikdienas patēriņa preču lielveikalu, piem., Maxima XXX formāta veikalu Slokas ielā 115, Maxima XXX formāta veikalu Ulmaņa gatvē 88a, Rimi hipermarketu „Olympia” Āzenes ielā 5, Rimi hipermarketu tirdzniecības centrā „Spice” Lielirbes ielā 29.

Līdz ar to, aplūkojot tirgu plašākās robežās, var secināt, ka tuvākais SIA „Maxima Latvija” Maxima X formāta veikals atrodas Dzirciema ielā 1. (*)

Konkurences padome, izvērtējot tās rīcībā esošo informāciju, secina, ka konkrētajā definētajā tirgū - telpu nomas tirgus tirdzniecības centros Rīgas pilsētā darbojas abi apvienošanās dalībnieki, taču to kopējā tirgus daļa nepārsniedz 5%. Otrā konkrētajā tirgū - ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības tirgū teritorijā, ko ierobežo Slokas, Kalnciema, Kuldīgas ielas un dzelzceļa līnija gar Tapešu ielu uz pašreizējo brīdi saimniecisko darbību neveic neviens no apvienošanās dalībniekiem. Savukārt ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības tirgū teritorijā, ko ierobežo Slokas, Kalnciema, Kuldīgas ielas un

³ Konkurences padomes 25.07.2007. lēmums Nr.92 (Prot.Nr.42, 5.§) *Par tirgus dalībnieku apvienošanos lietā Nr.763/07/06/6 „Par SIA „Maxima Latvija” un SIA „Tirdzniecības centrs „Mūkusalā” apvienošanos”*, www.kp.gov.lv

dzelzceļa līnija gar Tapešu ielu un tās apkārtnē, ko iespējams sasniegt braucot ar automašīnu 30 minūšu robežās SIA „Maxima Latvija” īpatsvars ir vērtējams salīdzinoši līdzvērtīgs tā būtiskākā konkurenta SIA „RIMI Latvia” īpatsvaram. Kā arī Konkurences padome secina, ka, ņemot vērā, ka Melnsila ielā 22 SIA „Maxima Latvia” plāno atvērt Maxima X formāta veikalu, kura apgrozījums plānots (*), konkrētajā definētajā tirgū gan šaurākās, gan plašākās robežās apvienošanās rezultātā neradīsies vai nenostiprināsies dominējošais stāvoklis, kā arī netiks būtiski samazināta konkurence.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8. panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu, 15.panta otrās daļas 1.punktu, 16. panta otro un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut apvienošanos, kuras rezultātā SIA „Maxima Latvija” iegūst izšķirošu ietekmi pār SIA „Allied Professional Property”.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija.

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme